

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту Закону України "Про внесення змін до деяких
законів України щодо визначення розміру щорічної разової
грошової допомоги до 5 травня"

1. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Урядом подано на розгляд Парламенту проект Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо визначення розміру щорічної разової грошової допомоги до 5 травня" (реєстр. № 5832).

Цим законопроектом пропонується на рівні законів встановити розмір щорічної разової грошової допомоги до 5 травня, яка виплачується на підставі законів України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" та "Про жертви нацистських переслідувань".

Стосовно законопроекту реєстр. № 5832 слід зазначити наступне.

В Україні більшість видів соціальної допомоги встановлюються у процентному відношенні до прожиткового мінімуму для відповідних соціальних і демографічних груп населення, що є справедливим і забезпечує автоматичне зростання допомог у зв'язку із ростом розміру прожиткового мінімуму.

Якщо аналізувати запропоновані проектом закону реєстр. № 5832 розміри щорічної разової грошової допомоги до 5 травня та фактично виплачені (починаючи з 2012 року) розміри допомоги у співвідношенні до прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб, то можна дійти висновку, що запропоновані проектом розміри є занадто низькими для більшості категорій отримувачів.

Зрозуміло, що якщо порівнювати фактичний розмір допомоги у гривневому еквіваленті з попередніми роками, то спостерігатиметься її незначне збільшення. І це є логічним, оскільки щороку відбувається зростання прожиткового мінімуму, доходів і видатків Державного бюджету України.

Проте, запропоновані проектом закону розміри допомоги по всім категоріям (крім осіб, яким передбачено допомогу у розмірі 55% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність) є значно нижчими, ніж у попередні роки у відсотковому співвідношенні до затвердженого на 1 січня року прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб. А для учасників війни та окремих осіб із числа колишніх в'язнів концентраційних таборів, гетто та інших місць примусового тримання фактичний розмір допомоги взагалі буде нижчим за розмір, що виплачувався у 2017-2019 роках (див. додаток до пояснювальної записки).

Зниження розміру допомоги у співвідношенні до прожиткового мінімуму в динаміці попередніх років є необґрунтованим та порушує принципи соціальної справедливості, оскільки інші види соціальних допомог в Україні, які залежать від розміру прожиткового мінімуму, зростали і будуть зростати, а зменшення фактичного розміру допомоги для певних категорій громадян у порівнянні з попередніми роками взагалі може розглядатися як порушення конституційних засад соціального захисту громадян.

Зважаючи на зазначене пропонується альтернативний проект закону, яким передбачено підвищення розмірів щорічної разової грошової допомоги до 5 травня з метою наближення до рівня попередніх років у відсотковому співвідношенні до затвердженого на 1 січня року прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб.

2. Цілі і завдання прийняття акта

Цілі і завдання проекту закону – законодавче встановлення та підвищення розмірів щорічної разової грошової допомоги до 5 травня.

3. Загальна характеристика і основні положення проекту акта

В Україні більшість видів соціальної допомоги встановлюються у процентному відношенні до прожиткового мінімуму для відповідних соціальних і демографічних груп населення, що є справедливим і забезпечує автоматичне зростання допомог у зв'язку із ростом розміру прожиткового мінімуму.

Проектом передбачено законодавчо встановити (збільшити) допомогу до 5 травня до таких рівнів у відсотковому значенні від прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб:

- для осіб з інвалідністю внаслідок війни та колишніх малолітніх в'язнів концентраційних таборів, визнаних особами з інвалідністю:

- I групи - 270%;

- II групи - 240%;

- III групи - 210%;

- для осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною - 270%;

- для учасників бойових дій, неповнолітніх в'язнів концентраційних таборів - 90%;

- для членів сімей загиблих і дружин (чоловіків) померлих осіб з інвалідністю внаслідок війни, померлих учасників бойових дій, учасників війни та жертв нацистських переслідувань - 55%;

- для учасників війни та колишніх в'язнів концентраційних таборів - 35% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

У даній сфері правового регулювання діють Конституція України, закони України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" та "Про жертви нацистських переслідувань".

Реалізація проекту не потребує внесення змін до інших законодавчих актів України.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

У Державному бюджеті України на 2021 рік передбачено 1 382 540,6 тис. грн. на виплату щорічної разової грошової допомоги ветеранам війни і

жертвам нацистських переслідувань та соціальної допомоги особам, які мають особливі та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною.

Згідно з розрахунками до проекту № 5832 на виплату грошової допомоги для 938 847 осіб необхідно **1 390 268,24 тис. грн.** Додаткова потреба у коштах становить: 1 390 268,24-1 382 540,6 тис. грн = **7 727,64 тис. гривень.**

Згідно з розрахунками та з урахуванням чисельності осіб, які будуть забезпечені допомогою, для реалізації альтернативного проекту необхідно 1 568 004,8 тис. грн., що вище від передбаченого бюджетом лише **на 185,5 млн. грн.**, які можуть бути забезпечені в рамках секвестру державного бюджету за рахунок скорочення неефективних видатків.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття акта

Прийняття проекту закону забезпечить фактичне виконання Рішень Конституційного Суду України від 09.07.2007 № 6-рп/2007 та від 22.05.2008 № 10-рп/2008, якими визнано такими, що не відповідають Конституції України, норми законів України "Про Державний бюджет України на 2007 рік" щодо встановлення розмірів грошової допомоги, зокрема, ветеранам війни та "Про Державний бюджет України на 2008 рік" щодо виплати грошової допомоги в порядку та розмірах, визначених Кабінетом Міністрів України в межах бюджетних призначень, установлених законом про Державний бюджет України, а також рішення Конституційного Суду України від 27.02.2020 № 3-р/2020, яким визнано неконституційним окреме положення пункту 26 розділу VI Бюджетного кодексу, яким передбачено, що норми і положення статей 12-16 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" застосовуються у порядку та розмірах, установлених Кабінетом Міністрів України, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевого бюджетів та бюджетів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Крім того, внаслідок прийняття проекту закону буде досягнуто підвищення розміру грошової допомоги до 5 травня, яка виплачується на підставі законів України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" та "Про жертви нацистських переслідувань".

Народний депутат України

Королевська Н.Ю.

**Додаток до пояснювальної записки
до проекту Закону України "Про внесення змін до деяких законів України
щодо визначення розміру щорічної разової грошової допомоги до 5 травня"**

**Виплата допомоги до 5 травня у % до прожиткового мінімуму для непрацездатних (ПМ), встановленого на 1 січня кожного року
(сума допомоги, % від ПМ, встановленого на 1 січня)**

Категорія отримувачів	Пропозиція альтернативного проекту	Проект № 5832	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Особи з інвалідністю внаслідок війни та колишні малолітні в'язні концентраційних таборів, визнані особами з інвалідністю:												
I групи	4776,3 грн., 270%	4510,95 грн., 255%	2200 грн., 267%	2415 грн., 270%	2575 грн., 271%	2835 грн., 299%	2975 грн., 277%	3500 грн., 281%	3685 грн., 268%	3850 грн., 257%	4120 грн., 252%	4421 грн., 250%
II групи	4245,6 грн., 240%	3980,25 грн., 225%	1920 грн., 233%	2110 грн., 236%	2250 грн., 237%	2475 грн., 261%	2600 грн., 242%	3100 грн., 249%	3265 грн., 238%	3400 грн., 227%	3640 грн., 222%	3906 грн., 221%
III групи	3714,9 грн., 210%	3449,55 грн., 195%	1720 грн., 209%	1895 грн., 212%	2020 грн., 213%	2200 грн., 232%	2310 грн., 215%	2700 грн., 217%	2845 грн., 207%	2950 грн., 197%	3160 грн., 193%	3391 грн., 192%
Учасники бойових дій, неповнолітні в'язні концентраційних таборів	1592,1 грн., 90%	1503,65 грн., 85%	675 грн., 82%	745 грн., 83%	795 грн., 84%	875 грн., 92%	920 грн., 86%	1200 грн., 96%	1265 грн., 92%	1295 грн., 87%	1390 грн., 85%	1491 грн., 84%
Особи, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною	4776,3 грн., 270%	4510,95 грн., 255%	2200 грн., 267%	2415 грн., 270%	2575 грн., 271%	2835 грн., 299%	2975 грн., 277%	3500 грн., 281%	3685 грн., 268%	3850 грн., 257%	4120 грн., 252%	4421 грн., 250%
Члени сімей загиблих і дружини (чоловіки) померлих осіб з інвалідністю	972,95 грн., 55%	972,95 грн., 55%	340 грн., 41%	375 грн., 42%	400 грн., 42%	440 грн., 46%	500 грн., 47%	600 грн., 48%	630 грн., 46%	840 грн., 56%	900 грн., 55%	966 грн., 54,6%

внаслідок війни, померлих УБД, учасників війни та жертв нацистських переслідувань												
Учасники війни та колишні в'язні концентраційних таборів	619,15 грн., 35%	619,15 грн., 35%	125 грн., 15%	135 грн., 15%	145 грн., 15%	160 грн., 17%	400 грн., 37%	500 грн., 40%	525 грн., 38%	530 грн., 35%	570 грн., 35%	612 грн., 34,5%

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Королевська Наталія Юріївна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B040000007FAE280094288F00
Дійсний до: 26.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 128д9/1-2021/261838 від 12.08.2021

615401